

Bogårdsbackarna i Bogården

Utfartsvägen över "Skogen" har varit en besvärlig sak för Utomskogen i alla tider. Bergryggen som ligger söder om bygden och som man måste över eller omkring är nästan vågrät från Istevägen och ända upp till Snaten. Trots det oändligt många stakningar ända sedan 1918 som kostat flera hundratals tusen kronor har man ej lyckats att få fram en godkänd linje. Så länge ingenjörerna försökte kryssa upp vägen över åsen blev stigningen allt för stor för att kunna godkännas. För åtskilliga år sedan fick schaktmästare Ante Hjälms i uppdrag att försöka ännu en gång. Hjälms bröt av lite tidagare från vägen i södra Bogården än Mörtsjö-vägen och gjorde en tämligen rak stakning mot Snaten och en slinga genom byn tangerade de flesta gårdarna där och fortsatte sedan i låglandet mot-över Änga. Den stakade sträckan hade helt obetydliga stigningar och gick utanför åsen och denna stakning fastställdes för utbyggnad. Den var med i flera femårsplaner men först 1966 sattes arbetet i gång. Nu är vägen över Bogårdsbackarna herrelösa och kommer väl med tiden bli en gångstig.

Väghistoria

När vägen genom Utomskogen mot Änga förvandlades från rid-klövjeväg till kärnväg vet väl ingen. Enligt en skattelängd som finns i fogdearkivet från 1530 fanns det nästan lika många bönder i Mörtsjö som i dag. Förmodligen hade de redan då någon sorts väg för sommarfordon över skogen. I mitten av 1860 talet ansågs vägen mot Änga allt för svårkörd och det började undersöka möjligheterna för en bättre väg. En del ville söka en ny sträckning för att få den rakare och mindre motlut andra att den gick som förut. De prosessades i elva år och vägen blev lika krokig som förut. Den blev byggd efter en stakning som kanske korna från Änga åstadkom då bönderna i Änga hade bovall i Bogården nere vid ån. Vid Snatbo var vägen stakad längre i väster än den är nu. Snatborna fick den flyttad lite närmare sina gårdar genom att lämna extra bidrag till bygget. När landsvägarna skulle byggas blev det socknarnas sak att ordna företaget, byggarbetet ålåg bönderna som fullgjorde sin andel genom "gångled" arbetet delades upp efter hemmanens storlek i öresland. Detta fullgjordes genom hårt arbete utan alla mekaniska hjälpmedel. Utomskogsvägen blev färdig 1865. För att klara vinterplogningen gjordes en upprensning och ett stycke bortom Istevägsåskälet fanns vid vägkanten en upprest sten med årtal 1865 ett säkert bevis för byggnadsåret.

Så blev det en väg som sedan brukats i över hundra år och som inte varit vilken väg som helst utan med många, många minnen..

Detta är taget ur tidningen Arbrå-Bygden nr 4-1967

Källa: Per Nordin Mörtsjö